

36 ודייק ממנה, **הא** אם תלש חצי זית מן הפרה וחצי זית מן הגמל בתני
 37 **שניהם**, **מצטרפין** לכזית להתחייב עליו משום איסור אבר מן החי,
 38 וזה הוא שנתכוונה הברייתא לדייק במה שנקטה דבריה דווקא
 39 במיתת פרה וחיי גמל, אבל לא באה למעט מיתת שניהם, שאף בזה
 40 אינם מצטרפים וכדברי רב אסי. ולפי זה ברייתא זו **מני** – כדעת מי
 41 היא הולכת, **רבי יהודה היא, דאמר** (תולק קא) **אבר מן החי נוהג**
 42 **בבהמה טמאה**.
 43 הגמרא וסותרת התירוץ מדיוק דברי הברייתא: **אבל** בשר הנתלש
 44 מהם **במיתת שניהם מאי** – מה תרצה לומר בו לפי תירוץך, **שלא**
 45 **מצטרפי** וכדברי רב אסי, **אם** **כן** יקשה לדבריך, **מאי איריא דרתיב**
 46 **ותני** – מהו זה ששנה התנא במרוצת לשונו דווקא **מיתת פרה ותני**
 47 **גמל, הא אפילו מיתת שניהם לא מצטרפי**, ויכול היה להשמיענו
 48 דבריו גם במיתת שניהם שגם בזה לא יצטרפו, וממה שלא שנה כך
 49 מוכח שבא למעט בדבריו גם אופן זה שאף בו מצטרפים.
 50 הגמרא מוסיפה לדהות התירוץ על דברי רב אסי מכת המשך דברי
 51 הברייתא: **ועוד תניא** – שנינו בהמשך דברי הברייתא הנזכרת, **חצי**
 52 **זית מבשר פרה שנתלש ממנה בתייה וחצי זית מבשר גמל שנתלש**
 53 **ממנה בתייה אין מצטרפין, אבל חצי זית מפרה וחצי זית מגמל**
 54 **שנתלשו מהם בין בתייה** – בחיי הפרה והגמל **ובין בתייה** –
 55 במיתת שניהם, **מצטרפין**, ואם כן **קשיא רישא** שאמרנו לעיל לדייק
 56 ממנו שבמיתת שניהם אינם מצטרפים **אפיפא** שבה מבואר
 57 שמצטרפים, **אלא לאו** – ודאי **שמע מינה** **מיתת שניהם מצטרפין**
 58 כמו שמבואר בסיפא, ובהכרח שלכך גם נתכוונה הברייתא ברישא,
 59 ומוכח ממנה שלא כדברי רב אסי.
 60 מתרצת הגמרא: **אמר** – יתרוץ לך **רב אסי, האי תנא** – תנא זה
 61 ששנה ברייתא זו **קבר שאיסור חל על איסור אחר**, ולפיכך דעתו
 62 שמצטרפים טהורים וטמאים לאיסור נבלה כמוכח מן הברייתא,
 63 משום שלדעתו אכן נוהג איסור נבלה גם בטמאים, ומה שאין
 64 מצטרפים בחיי פרה ומיתת גמל או להיפך, משום שאין איסור נבלה
 65 חל על אבר הפרוש ממנה בחייה, ואין איסורו אף לאחר מיתת
 66 הבהמה אלא משום אבר מן החי, ונמצא שאין כאן שיעור שלם
 67 מאיסור אחר. ואין להקשות מברייתא זו על דברי רב אסי, שדבריו
 68 הולכים בשיטת תנאים אחרים הסוברים 'אין איסור חל על איסור',
 69 ולדבריהם אין בטמאים משום איסור נבלה, ולפיכך אינם מצטרפים
 70 עם נבלת טהורים.

1 **לא שנו** במשנתנו שמצטרפות כל הנבילות זו עם זו, **אלא לענין**
 2 **טומאה** הנוהגת בנבלות, **אבל לענין** להתחייב מלקות על **אכילה**
 3 מבשרם, אין כל הנבילות מצטרפות לשיעור כזית, אלא נבלת בעלי
 4 חיים **טהורין בפני עצמן** מצטרפים יחד לכזית ללקות עליהם משום
 5 לאו של אכילת נבלה, ובעלי חיים **טמאין** מצטרפים **בפני עצמן**
 6 לכזית ללקות עליהם משום לאו של אכילת בהמה טמאה, אבל אין
 7 חייבים עליהם משום לאו שבאכילת נבלה, מכיון שאין איסור חל על
 8 איסור, ומאחר שבעודם בחייהם כבר יש עליהם איסור בהמה
 9 טמאה, אין איסור נבלה חל עליהם במותם, ולפיכך אינם ראויים
 10 להצטרף עם בהמות טהורות לכזית ללקות עליו משום לאו
 11 שבאכילת נבלה. **ולוי אמר, אפילו לענין איסור אכילה נמי**
 12 **מצטרפין** נבלות בהמות טמאות עם טהורות, וטעמו, שסובר שאיסור
 13 חל על איסור אחר, ולפיכך יש בבהמות טמאות גם משום איסור
 14 נבלה, וראויות להצטרף עם נבלות טהורות להשלים שיעור איסור
 15 זה. **ורב אסי אמר** שמה שנאמר במשנתנו שכל הנבלות מצטרפות
 16 פירושו **טהורין מצטרפים לעצמן וטמאין לעצמן**.
 17 הגמרא מביאה שני פירושים בדברי רב אסי: **דאמר** – שמה
 18 שאמר רב אסי שאין מצטרפים טהורים וטמאים יחד, **פליגא אהרב** –
 19 נאמר במחלוקת על דברי רב, שאף שגם רב אמר כך, מכל מקום אינו
 20 סובר כן אלא לענין אכילה, אבל לענין טומאה סובר שמצטרפים גם
 21 טהורים עם טמאים, ואילו רב אסי לא חילק בדבריו בין אכילה
 22 לטומאה, משום שסובר שגם לענין טומאה אינם מצטרפים. **ואיבא**
 23 **דאמר, לא פליגא** – אין רב אסי חולק על רב, ומה שאמר שאין
 24 מצטרפים אלא טהורים לעצמם וטמאים לעצמם, כוונתו גם הוא
 25 לענין אכילה, אבל לענין טומאה מודה שמצטרפים.
 26 הגמרא מקשה על דברי רב אסי: **מיתבי, מיתת פרה וחיי גמל** –
 27 נטל חצי זית מפרה מתה וחצי זית מגמל חי, **אין מצטרפין זה עם זה**
 28 לכזית, לא לענין איסור נבלה ולא לענין איסור אבר מן החי, שהרי
 29 אין כאן כזית מאחד מהם, ואף לא לענין טומאה, משום שאין בשר
 30 הפרוש מן החי מטמא כנבלה, ומדייקת הגמרא מדברי הברייתא, **הא**
 31 – הרי מוכח ממנה שלא הזכירה הברייתא שלא יצטרפו אלא
 32 כשהאחד חי והאחד מת שבמיתת **שניהם** – אם צירף חצי זית
 33 משניהם כשהם מתים, **שמצטרפין, וקשיא לרב אסי** שאמר לפי
 34 לשון ראשון שלשום ענין אינם מצטרפים.
 35 מתרצת הגמרא: לא תדייק מן הברייתא כדבריך, אלא **איבא** – אמור

אגרות קודש

ב"ה, ט"ז אייר, תשי"ט

ברוקלין.

ש"ב הרה"ח אי"א נוי"נ וכו' מו"ה שמואל מנחם מענדל שי

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו ר"פ מפעולות במשך השבועות האחרונים, ויהי רצון שתצליחנה
 הפעולות באופן דמוסיף והולך מוסיף ואור, ובודאי למותר להאריך בגודל הזכות של המשתדלים בזה,
 ויהי רצון שיקוים בהם שכר מצוה ומצוה גוררת מצוה, שילכו מחיל אל חיל בפעולות האמורות, ועד
 לופרצת ימה וקדמה וצפונה ונגבה ועד לנחלה בלי מצרים. והרי השנה הזאת שבת היא לה' וכשפועלים בה
 ברוחניות הענינים הנרמזים בשש שנים תזרע, כידוע שכללות עניניהם תורה ולימודה, שלימוד מביא לידי
 מעשה, אז מתקרבים למדריגה עוד נעלית יותר, משבת לה' - לשבת שבתון, וכסדר הפסוקים בריש פרשה
 בהר. עיין ג"כ לקו"ת בהר ד"ה ושביתה, ספר מאמרי אדמו"ר מוהר"ש דשנת תרכ"ז ד"ה ושביתה ובסופו
 - שבת שבתון זהו כמו לעתיד לבוא ליום שכולו שבת. וכמבואר בהמשך של ר"ה תרס"ו שגם בלע"ל זהו
 הדרגא הכי ראשונה במעלה.

בברכה לבשו"ט בטוב הנראה והנגלה.

38 שרבו שמעתיא בעלמא קאמר – אמר רב את דבריו כמימרא בפני
 39 עצמה ולא על דברי המשנה, ולפיכך אף שהמשנה אכן מדברת
 40 בשרצים מתים אין להוכיח מכך שדברי רב אמורים גם הם בשרצים
 41 מתים, אלא נאמרו בשרצים חיים, ואין סתירה מהם לדברי רבי יוחנן
 42 שאמר בשרצים מתים ששיעורם לאכילה בכעדה.
 43 הגמרא חוזרת ומקשה על דברי רבי יוחנן: וקלסיה רבי יוחנן – וכי
 44 קילס רבי יוחנן את דברי הברייתא ששנה לפניו רבי יוסי בר חנינא
 45 ששיעור אכילת שרצים בכעדה, והלא מכך מוכח שסובר גם הוא
 46 כן, ועל כך מיתניב – הקשו בני הישיבה, שנינו בברייתא, האיברין
 47 שלמים של בעלי חיים שהם מטמאים, אין להן שיעור לטומאתם,
 48 ואפילו פחות מכוית נבלה שהוא שיעור טומאתה, ופחות
 49 מבערשה מן השרץ שהוא שיעור טומאתה, מטמאין, משום שאבר
 50 שלם הוא ויש בו חשיבות לטמא אף בפחות מכשיעור. ואמר רבי
 51 יוחנן, שאף על פי שלענין טומאה חשוב אבר שלם לטמא בפחות
 52 מכשיעור, מכל מקום אין לוקין עליהן – על אכילתם אלא בכוית,
 53 והרי מבואר מכך שדעת רבי יוחנן שאף שרצים שיעור אכילתם
 54 ללקות עליהם הוא בכוית, וקשה אם כן מדוע קילס רבי יוחנן את
 55 דברי רבי יוסי בר חנינא ששנה לפניו ששיעורם בכעדה גם
 56 לאכילה. אמר רבא לתרץ קושיא זו, פמוכדלין דבר הקתוב –
 57 הפסוק ולא תשקצו את נפשתיכם בבהמה ובעוף ובכל אשר תרמוש
 58 האדמה אשר הבלתי לכם לטמא שממנו למדה הברייתא ששנה
 59 רבי יוסי בר חנינא ששיעור אכילת שרצים בכעדה, נאמר בתחילתו
 60 זהבדלתם, ומכך יש ללמוד שאינו מדבר אלא בשרצים המובדלים,
 61 והם שמונה השרצים האמורים בתורה שדינם מובדל משאר שרצים
 62 בכך שיש בהם טומאה, ובאלה הוא שאמרה אותה ברייתא ששיעור
 63 אכילתם בכעדה כשיעור טומאתם, אבל לא בשאר שרצים, ודברי
 64 רבי יוחנן שאין לוקים על אכילת שרצים אלא בכוית מדברים בשאר
 65 שרצים ולא בשמונה שרצים אלו.
 66 רב אדא בר אבהה מקשה על תירוץ רבא: אמר ליה רב אדא בר
 67 אהבה לרבא, אלא מעתה – שלמדנו ממה שנאמר זהבדלתם שלא
 68 השוה הפסוק אכילה לטומאה אלא בבעלי חיים שדינם מובדל
 69 מאחרים, בכהמה נמי ליפלגי – נחלק גם בה בין מוכדלת – בהמה
 70 טהורה שדינה מובדל משאר בהמות בכך שהיא מותרת באכילה,
 71 לבהמה שאינה מוכדלת – כלומר בהמה טמאה, ונאמר שלכך נזכרו
 72 בפסוק זה גם בהמות טמאות וטהורות, כדי ללמד שאין השיעור
 73 לטומאה בכוית כשיעור אכילה אלא בבהמה טהורה, אבל בהמה
 74 טמאה היא שיעורה לטומאה בכביצה.

1 הגמרא מביאה דברי רב בענין שיעור אכילת שרצים להתחייב
 2 עליהם באיסור לא: אמר רב יהודה אמר רב, אכילת שרצים אין
 3 לוקה עליו אלא בכוית כבכל איסורים שבתורה, ואף שלענין טומאה
 4 הנוהגת בהם שיעורם בכעדה. מאי טעמא לא נאמר שאף לאכילה
 5 יהיה שיעורם בכעדה, אכילה כתיב בהו – משום שבלאין
 6 האמורים בשרצים נאמר לשון אכילה, ואין אכילה בפחות מכוית.
 7 הגמרא מקשה על דברי רב: והתני רבי יוסי בר רבי חנינא קמיה
 8 דרבי יוחנן, נאמר בתורה (ויקרא כ כה) זהבדלתם בין הבהמה
 9 הטהורה לטמאה ובין העוף הטהור ולא תשקצו את
 10 נפשתיכם בבהמה ובעוף ובכל אשר תרמוש האדמה אשר
 11 הבלתי לכם לטמא, וממה שפתח הכתוב באכילה, שמה שנאמר
 12 בפסוק ולא תשקצו את נפשתיכם הוא לשון השייך באכילה,
 13 ששיקוצ נפש על ידי אכילה הוא, וסיים פטומאה במה שנאמר אשר
 14 הבלתי לכם לטמא, יש ללמוד מכך שמה פטומאה שיעורה
 15 בבערשה, אף אכילה שיעורה גם היא בשרצים בבערשה. וקלסיה
 16 רבי יוחנן – ושייב רבי יוחנן את דברי ברייתא זו שנשנתה לפניו,
 17 ומוכח מכך שסובר כמותם, וקשיא לרב שאמר ששיעור שרצים
 18 לענין אכילה בכוית. מתרצת הגמרא: לא קשיא, כן – בברייתא
 19 האומרת ששיעורם בכעדה, המדובר בה כמיתתן של השרצים
 20 שנוהגת בהם טומאה בכעדה, ולכך אף לאכילה שיעורם בכעדה
 21 משום שהיקש הנאמר בברייתא, ואילו קאן – בדברי רב האומר
 22 ששיעורם בכוית, המדובר בהם כהיתקן של השרצים שאין טומאה
 23 נוהגת בהם, ולא נאמר בהם אז שיעור כעדה, ולפיכך גם לענין
 24 אכילה שיעורם בכוית ככל איסורים שבתורה.
 25 אביי מקשה על תירוץ זה: אמר ליה אביי, והא רב שאמר ששיעור
 26 אכילת שרצים בכוית, אמתייתין קאי – נאמרו דבריו על משנתנו
 27 האומרת שכל השרצים מצטרפים זה עם זה, שכשם שדבריו
 28 האמורים לעיל (ע"א) לחלק בין צירוף נבלות לענין אכילה לצירוף
 29 לענין טומאה נאמרו על משנתנו, כך גם דבריו אלו בשיעור אכילת
 30 שרצים נאמרו על משנתנו, וללמוד שהשיעור שעליו אמרה המשנה
 31 שמצטרפים לו הוא בכוית, ומתניתין – והלא משנתנו המבארת דין
 32 כל השרצים, קתני – עוסקת היא אפילו במיתתן, שהלא נשנה בה
 33 גם דין טומאת נבלות, ומסתבר שגם השרצים הנזכרים בה הכוונה
 34 בהם גם כשהם מתים, (לאו דאיא פורתא מהאי ופורתא מהאי).
 35 מתרץ רב יוסף את קושיית אביי אמר ליה רב יוסף לאביי, התיא
 36 דיוקא – דיוק זה שלמדת ממנו שדברי רב מוסבים על המשנה, דילך
 37 הוא – שלך יהא, וכלומר, איני חושש לדיוק זה, משום שסובר אני

אגרות קודש

ב"ה, כ"ה סיון, תשי"ט
 ברוקלין.

צעירי אגודת חב"ד סניף מאנטרעאל ועד מחנה גן ישראל
 ה' עליהם יחי

שלום וברכה!

במענה למכתבם מיום החמישי, פרשת דבר אל אהרן וגוי' בהעלותך את הנרות, מבשר טוב ע"ד
 פתיחת המחנה בשבוע זה.

הי רצון שיהי' בהצלחה הכי גדולה הן בגשמיות והן ברוחניות.

ומתאים להכתוב דבר אל אהרן (אשר כאו"א מישראל הוא ממלכת כהנים וגוי קדוש) בהעלותך
 את הנרות - נר ה' נשמת אדם - עד שתהא שלהבת עולה מאלי, הנה יקוים זה בכל אלו הנמצאים במחנה
 גן ישראל אשר זאת תהי' עבודתם של כל העובדים ומתעסקים, שליט"א.

בברכת הצלחה ולבשו"ט.